Europski parlament
2019-2024

USVOJENI TEKSTOVI

P9_TA(2021)0291

Rusko uvrštenje njemačkih nevladinih organizacija na popis „nepoželjnih organizacija” i pritvaranje Andreja Pivovarova

Rezolucija Europskog parlamenta od 10. lipnja 2021. o ruskom uvrštenju njemačkih nevladinih organizacija na popis „nepoželjnih organizacija” i pritvaranju Andreja Pivovarova (2021/2749(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Rusiji, među ostalim rezoluciju od 29. travnja 2021. o Rusiji, slučaju Alekseja Navaljnog, povećanoj vojnoj prisutnosti na granici s Ukrajinom i ruskim napadima u Češkoj Republici[1] i rezoluciju od 12. svibnja 2016. o krimskim Tatarima[2],

– uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,

– uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima i njezine protokole, a posebno članak 10. o pravu na slobodu izražavanja i članak 11. o pravu na slobodu okupljanja i udruživanja,

– uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,

– uzimajući u obzir Ustav Ruske Federacije i međunarodne obveze u pogledu ljudskih prava koje je Rusija preuzela kao članica Vijeća Europe, Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) i Ujedinjenih naroda,

– uzimajući u obzir mišljenje Venecijanske komisije Vijeća Europe br. 814/2015 od 13. lipnja 2016. o saveznom zakonu br. 129-FZ o izmjeni određenih zakonodavnih akata (savezni zakon o nepoželjnim aktivnostima stranih i međunarodnih nevladinih organizacija),

– uzimajući u obzir izjavu visokog predstavnika Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku u ime EU-a od 1. svibnja 2021. o uvođenju restriktivnih mjera protiv osam državljana EU-a,

– uzimajući u obzir izjavu visokog predstavnika Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku u ime EU-a od 15. svibnja 2021. o objavljivanju popisa tzv.

---

1 Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0159.
2 SL C 76, 28.2.2018., str. 27.

„neprijateljskih zemalja“,

– uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 27. svibnja 2021. o uvrštenju njemačkih nevladinih organizacija na popis „nepoželjnih organizacija”,

– uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika ESVD-a od 1. lipnja 2021. o pritvaranju Andreja Pivovarova,

– uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika ESVD-a od 4. lipnja 2021. o zakonu o tzv. „ekstremističkim organizacijama”,

– uzimajući u obzir izjavu predsjednika Izaslanstva u Odboru za parlamentarnu suradnju između EU-a i Rusije od 3. lipnja 2021. o pritvaranju g. Andreja Pivovarova, direktora raspuštene nevladine organizacije Otvorena Rusija na putničkom zrakoplovu kompanije iz EU-a spremnom za polijetanje iz zračne luke u Sankt Peterburgu,

– uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da je ostvarivanje slobode mišljenja, izražavanja, udruživanja i mirnog okupljanja temeljno pravo sadržano u Ustavu Ruske Federacije i u brojnim međunarodnim pravnim instrumentima, uključujući Opću deklaraciju o ljudskim pravima, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima i Europsku konvenciju o ljudskim pravima, na čije se poštovanje Rusija obvezala; budući da nadređenost međunarodnog prava predstavlja obvezu za Rusiju koja se na temelju nedavnih ustavnih promjena ne može izmijeniti niti se od nje može odstupiti;

B. budući da je Ruska Federacija nedavno donijela represivne zakone kojima je drastično proširen krug pojedinaca i skupina koji se mogu proglasiti „stranim agentima” i da su tim pojedincima i skupinama nametnuta veća ograničenja i veći zahtjevi, kao i strože sankcije za njihovo kršenje;

C. budući da nevladine organizacije imaju ključnu ulogu u modernim demokratskim društvima jer građanima omogućuju suradnju u promicanju različitih legitimnih ciljeva kao oblik nužnog javnog angažmana kojim se nadopunjuje, priprema i nadzire formalno donošenje političkih odluka; budući da nevladine organizacije stoga imaju važnu političku ulogu i da, poštujući zakone, moraju zadržati svoju neovisnost od svakog neprimjerenog uplitanja javnih tijela;

D. budući da savezni zakon o nepoželjnim aktivnostima stranih i međunarodnih nevladinih organizacija dopušta da se aktivnosti stranih i međunarodnih nevladinih organizacija smatraju nepoželjnima na državnom području Ruske Federacije; budući da se organizacije koje su ruske vlasti proglasile nepoželjnima suočavaju s ograničenjima slobode udruživanja jer su im zabranjene aktivnosti te su uvedene administrativne i kaznene sankcije povezanih s tim aktivnostima; budući da ruske vlasti taj zakon koriste kako bi olakšale provedbu represije nad nezavisnim organizacijama civilnog društva aktivnima u Rusiji;

E. budući da je Ruska Federacija donošenjem tih zakona nadležnim tijelima omogućila gotovo potpunu kontrolu nad neovisnim organizacijama civilnog društva i ovlastila ruskog saveznog regulatora za medije (*Roskomnadzor*) da blokira internetske izvore; budući da su ruske vlasti zabranile skupove na javnim mjestima, ograničile pravo na sudjelovanje u bojkotima i nametnule dodatna ograničenja novinarima koji izvještavaju

o tim prosvjedima;

F. budući da je 12. siječnja 2021. ruska organizacija za nadzor telekomunikacija Roskomnadzor sastavila prvih osam administrativnih protokola – od kojih su svi bili protiv medijske kuće Radio Free Europe/Radio Liberty – za kršenje zakona o „stranim agentima”; budući da je zakonodavstvo prošireno kako bi obuhvaćalo pojedinačne izvjestitelje; budući da je prema odluci Roskomnadzora Radio Free Europe/Radio Liberty dosad 520 puta prekršio pravila o ograničenju označavanja, te da se očekuje da će, nakon što ruski sudovi donesu svoje presude, posljedica biti novčane kazne u iznosu od 2,4 milijuna USD; budući da su u svibnju 2021. ruske vlasti počele sa zapljenom imovine iz moskovskog ureda Radio Free Europe/Radio Liberty;

G. budući da najnoviji zakon koji su donijeli Državna duma i Vijeće Federacije u svibnju 2021. drastično ograničava prava i slobode u Rusiji i nameće stroga ograničenja pojedincima koji kritiziraju vladu, zabranjujući im da sudjeluju u javnom životu i da se kandidiraju na izborima na bilo kojoj razini, uključujući parlamentarne izbore 2021., ako su osnovali, vodili ili radili za organizaciju koja se na temelju ovog zakona odsad označava kao „ekstremistička” ili „teroristička” organizacija ili su na neki drugi način sudjelovali u njezinim aktivnostima;

H. budući da je spomenutim zakonom predviđena i njegova retroaktivna primjena i da je usmjeren protiv zaklade Alekseja Navaljnog za borbu protiv korupcije, koja je već proglašena „stranim agentom” i koju se trenutačno proglašava „ekstremističkom organizacijom”;

I. budući da je Ruska Federacija također proširila područje primjene zakona o „nepoželjnim organizacijama” uvođenjem zabrane sudjelovanja u njihovim aktivnostima u inozemstvu i dodjeljivanjem statusa „nepoželjne organizacije” organizacijama za koje se smatra da su posrednici u financijskim transakcijama s onima koje su već zabranjene;

J. budući da je Ruska Federacija brojne međunarodne i strane nevladine organizacije proglasila „nepoželjnima”, uključujući organizacije sa sjedištem u SAD-u kao što su Međunarodni republikanski institut, Nacionalni demokratski institut, Nacionalnu zakladu za demokraciju i Atlantsko vijeće, organizacije koje financira EU kao što su Europsku zakladu za demokraciju, Udruženje škola za političke studije Vijeća Europe i Ukrajinski svjetski kongres te medijske kuće kojima upravlja Radio Free Europe/Radio Liberty, i također uzevši u obzir odluku ruskog glavnog državnog tužitelja od 26. svibnja 2021. o uvrštavanju triju njemačkih nevladinih organizacija, među kojima su *Forum Russischsprachiger Europäer e.V., Zentrum für die Liberale Moderne GmbH* i *Deutsch-Russischer Austausch e.V.,* na popis „nepoželjnih” organizacija;

K. budući da je sfera aktivnog civilnog društva ključna sastavnica demokratskog i otvorenog društva, kao i za zaštitu ljudskih prava i vladavine prava;

L. budući da se Državna duma donošenjem tih zakona, koji uključuju neposrednu primjenu kaznene odgovornosti, usmjerila na građanski pokret Otvorena Rusija, umreženu strukturu za zaštitu demokracije i ljudskih prava, koja je zbog toga bila prisiljena prestati s aktivnostima kako bi svoje aktiviste i pristaše zaštitila od daljnjih progona;

M. budući da je Otvorena Rusija 27. svibnja 2021. najavila da će prestati s aktivnostima kako bi zaštitila svoje zaposlenike i članove od kaznenog progona u skladu s ruskim

zakonodavstvom o „nepoželjnim organizacijama”;

N. budući da je bivši vođa pokreta Otvorena Rusija Andrej Pivovarov 31. svibnja 2021. izveden iz zrakoplova poljske kompanije LOT koji se u tom trenutku vozio pistom u Sankt Peterburgu, da je proizvoljno zadržan i dva dana nakon toga pritvoren na dva mjeseca pod optužbom da je „provodio aktivnosti nepoželjne organizacije”, zbog čega bi mogao biti osuđen na šestogodišnju zatvorsku kaznu; budući da je među onima koji su trenutačno na temelju istih tih optužbi kazneno gonjeni i pritvoreni i Mihail Josilevič, aktivist iz Nižnjeg Novgoroda;

O. budući da su te mjere nastavak niza politički motiviranih slučajeva kaznenog progona koje je Ruska Federacija pokrenula protiv pojedinaca koji izražavaju neslaganje ili su najavili svoje ambicije da se kandidiraju na parlamentarnim izborima u Rusiji zakazanima za rujan 2021., kao što su zatvaranje borca protiv korupcije i oporbenog političara Alekseja Navaljnog ili uvjetna petogodišnja kazna izrečena oporbenom blogeru iz lijevog političkog spektra i političaru Nikolaju Platoškinu; također skreće pozornost na nedavne slučajeve u kojima su oporbeni političar Dmitrij Gudkov, medijske kuće, kao što su Radio Free Europe / Radio Liberty, Meduza i VTimes, i niz novinara optuženi da su „strani agenti”; budući da se represivne mjere provode čak i nad studentskim listovima; budući da prema podacima Centra za ljudska prava „Memorial” ruske vlasti trenutačno drže gotovo 400 političkih zatvorenika, čime se krše obveze Ruske Federacije;

P. budući da su ruske vlasti poduzele represivne mjere protiv mirnih prosvjednika koji su izišli na ulice diljem zemlje kako bi poduprli Alekseja Navaljnog i prosvjedovali protiv korupcije i nepravde; budući da je prema ruskoj promatračkoj organizaciji OVD-Info tijekom tri dana prosvjeda u siječnju i veljači uhićeno više od 11 000 prosvjednika, uključujući desetke neovisnih novinara i boraca za ljudska prava koji su pratili prosvjede ili su izvještavali o njima; budući da su diljem zemlje pokrenute tisuće upravnih progona i više od 100 kaznenih predmeta te da su u tijeku daljnja uhićenja i pritvaranja na temelju lažnih optužbi;

Q. budući da se, prema brojnim izvješćima, mirni prosvjednici osuđeni na „upravni pritvor” podvrgavaju zlostavljanju, koje među ostalim uključuje smještanje u izrazito prenapučene objekte za pritvor, uskraćivanje hrane i vode po nekoliko sati i dugotrajne transfere policijskim vozilima (po nekoliko sati, često noću); budući da osobe koje su sudjelovale u prosvjedima također svjedoče da im se prijetilo protjerivanjem ili da su protjerane sa sveučilišta ili viših škola ili da su izgubile posao; budući da su mirni prosvjednici, uključujući starije osobe i djecu, također bili podvrgnuti prekomjernoj uporabi policijske sile;

R. budući da je ključno u sveobuhvatnoj strategiji EU-a prema Rusiji osigurati da se suradnjom s Rusijom ne dovode u pitanje vrijednosti demokracije i zaštite ljudskih prava;

S. budući da kremaljski režim čini sve što je u njegovoj moći kako bi izolirao ruski narod od međunarodne zajednice i uskratio im nadu za demokratsku budućnost, među ostalim pribjegavanjem različitim načinima zabrane oporbenim kandidatima da sudjeluju na ruskim parlamentarnim izborima 2021.;

T. budući da istraživanja koja je proveo Centar Levada pokazuju da je među narodom potpora vladajućoj stranci Ujedinjena Rusija na povijesno niskoj razini nakon što je

poduprla nepopularnu mirovinsku reformu i progurala usvajanje ustavnih amandmana, uključujući onaj kojim bi se predsjedniku Vladimiru Putinu omogućilo da ostane na dužnosti do 2036.; budući da sve veća represija protiv civilnog društva i političke oporbe koju provode ruske vlasti otkriva strah vlasti od nezadovoljstva građana zbog loših socioekonomskih rezultata u zemlji i korupcije vladajućeg sloja;

1. Poziva ruske vlasti da:

(a) odmah i bezuvjetno puste na slobodu Andreja Pivovarova te odbace sve optužbe protiv njega i svih drugih osoba koje su kazneno gonjene u skladu sa zakonom o „nepoželjnim organizacijama” ili koje su na neki drugi način proizvoljno pritvorene;

(b) okončaju sve odmazde protiv političkih protivnika i drugih kritičara u zemlji; zajamče svim političkim strankama jednak pristup i jednake mogućnosti tijekom izbora;

(c) prekinu kazneni progon boraca za ljudska prava i aktivista u skladu sa zakonom o „stranim agentima” i zakonom o „nepoželjnim organizacijama”, ukinu to diskriminirajuće zakonodavstvo i poništе odluku ruskog glavnog državnog odvjetnika da tri njemačke nevladine organizacije i druge strane nevladine organizacije, njih sveukupno 34, uvrsti na popis „nepoželjnih”;

(d) stave izvan snage nedavno doneseno zakonodavstvo i prestanu stvarati novo posebno zakonodavstvo ili zloupotrebljavati druge konvencionalne kaznene ili upravne zakone kojima se uvode opsežna nova ograničenja za neovisno civilno društvo, prava na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja te pristup informacijama na internetu, te da preispitaju i usklade svoje zakonodavstvo s međunarodnim obvezama, međunarodnim pravom o ljudskim pravima i vlastitim ustavom;

(e) da se suzdrže od donošenja dodatnog zakonodavstva koje je trenutačno u pripremi, a kojim bi se osoblju ili pristašama organizacija koje su proizvoljno navedene kao „nepoželjne” zabranilo kandidiranje na izborima;

(f) prepoznaju pozitivan doprinos dinamičnog i aktivnog civilnog društva stanju demokracije i društva te da zajamče poticajno okruženje u kojem organizacije civilnog društva i aktivisti mogu slobodno doprinositi promicanju i zaštiti ljudskih prava, temeljnih sloboda i društvene dobrobiti;

(g) preispitaju i usklade s međunarodnim pravom o ljudskim pravima drugo zakonodavstvo koje se koristi za ograničavanje slobode izražavanja, uključujući rusko zakonodavstvo o kampanjama dezinformiranja, borbi protiv ekstremizma i borbi protiv terorizma;

(h) odmah i bezuvjetno oslobode sve mirne prosvjednike i druge aktiviste civilnog društva i političare, uključujući Alekseja Navaljnog i one koji su uhićeni i pritvoreni zbog sumnjivih upravnih „prekršaja” ili protiv kojih je pokrenut kazneni progon na temelju sumnjivih kaznenih optužbi isključivo zbog mirnog ostvarivanja njihovih prava na slobodu izražavanja i mirnog okupljanja, uključujući novinare, odvjetnike, oporbene aktiviste, borce za ljudska prava i druge aktere civilnog društva, uključujući članove osoblja i suradnike Alekseja

Navaljnog i njegove Zaklade za borbu protiv korupcije;

(i) pridonesu promicanju međuljudskih kontakata u korist Ruske Federacije i Europske unije;

2. poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeće, delegacije EU-a, države članice i Komisiju da pripreme sveobuhvatnu strategiju EU-a za Rusiju te da se, kao odgovor na narušavanje vladavine prava, temeljnih sloboda i ljudskih prava u Rusiji, usredotoče na:

(a) uvođenje novih uvjetovanosti u odnose EU-a i Rusije s ciljem okončanja unutarnje represije u Rusiji protiv političkih aktivista i aktivista civilnog društva, boraca za ljudska prava i odvjetnika, oporbenih političara, novinara, neovisnih medija, sindikata i nevladinih organizacija te, ako se ta situacija ne riješi, uvođenje novih sankcija EU-a, kao što je onemogućavanje pristupa ruskih oligarha i dužnosnika odgovornih za kršenja ljudskih prava kupnji nekretnina, vizama, financijskim proizvodima itd. u EU-u;

(b) poduzimanje mjera u odnosima EU-a i Rusije te u svim dijalozima s Rusijom radi rješavanja pitanja ljudskih prava kako bi se točno uzela u obzir ozbiljnost represije ljudskih prava u Rusiji, posebno od siječnja 2021.; daljnje iskazivanje solidarnosti i jedinstva djelovanja s ciljem koordiniranja njihovih stajališta o Rusiji kako bi se ograničio negativan učinak nedavno donesenih restriktivnih zakona u Rusiji te razmatranje ideje o podjeli tereta gospodarskih sankcija protiv ruskog režima među državama članicama u duhu pravednosti, zaustavljanje nastavka strateških projekata kao što je Sjeverni tok 2 te dopunjavanje trenutačnog globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava sličnim režimom koji se bavi korupcijom;

(c) poduzimanje koordiniranih mjera za zaustavljanje i ograničavanje negativnog učinka nedavno donesenih restriktivnih zakona u Rusiji i davanje prednosti strateškoj suradnji s aktivistima za demokraciju i ljudska prava u Rusiji, posebno uključivanjem ljudskih prava, uključujući rodnu ravnopravnost, i savjetovanja s civilnim društvom u sve dijaloge i područja suradnje EU-a i Rusije, među ostalim putem suradnje u području digitalizacije i klimatskih promjena, kao i svih obrazovnih i kulturnih programa suradnje, uz redovito provođenje procjena učinka na ljudska prava kako bi se preispitala ta suradnja;

(d) procjenjivanje koje bi institucije, organizacije i medijske kuće usko povezane s ruskom vladom trebalo pratiti u pogledu njihovih aktivnosti u EU-u;

(e) povećanje potpore borcima za ljudska prava, neovisnim nevladinim organizacijama i medijima, civilnom društvu i onima koji brane političke i građanske slobode u Rusiji, primjerice pokazivanjem trajnijeg angažmana na visokoj razini u ključnim pojedinačnim zabrinjavajućim slučajevima, uključujući trovanje Vladimira Kara-Murze, potpunim iskorištavanjem posjeta veleposlanika i drugih dužnosnika regijama kako bi izrazili zabrinutost u pogledu ljudskih prava te se susreli s braniteljima ljudskih prava i civilnim društvom, te strateškim iskorištavanjem društvenih medija, novinskih komentara i tiskovnih konferencija kako bi izrazili potporu borcima za ljudska prava, uključujući u Rusiji i putem ruskih nezavisnih kanala, kao i pružanjem potpore ugroženim nezavisnim novinarima u Rusiji diplomatskim/konzularnim djelovanjem, uključujući putem

fleksibilne vizne politike; iako Parlament naglašava da ta suradnja s civilnim društvom mora biti temelj budućeg novog strateškog pristupa EU-a prema Rusiji te apelira na države članice da razmotre prihvaćanje ugroženih ili zabranjenih nevladinih organizacija iz Rusije i da im po potrebi omoguće djelovanje s teritorija EU-a te da povećaju potporu radu branitelja ljudskih prava i da, gdje je to primjereno, olakšaju izdavanje hitnih viza i osiguraju privremeno sklonište u državama članicama EU-a;

(f) potrebu za nastavkom suradnje civilnog društva s Rusijom i stoga za rješavanjem sve većih prepreka koje ruske vlasti stvaraju za međuljudske kontakte, suradnju civilnog društva i potporu ruskim organizacijama civilnog društva;

(g) osudu novih oblika podzemne represije usmjerene na sankcioniranje, i u glavnom gradu i drugdje, sudjelovanja zaposlenika, bolničkih liječnika, nastavnika i socijalnih radnika u prosvjedima ili potpori protivnicima trenutačnog režima;

(h) potrebu da EU i njegove države članice u Vijeću Europe hitno pokrenu raspravu o nedavnom donošenju autoritarnih zakonodavnih akata Ruske Federacije u svjetlu ispunjavanja svojih međunarodnih obveza prema Vijeću Europe;

(i) poduzimanje koordiniranog djelovanja s međunarodnim partnerima sličnih stavova, uključujući zemlje skupine G7, apelirajući na ruske vlasti da okončaju domaću represiju protiv demokratskih aktivista, aktivista civilnog društva i boraca za ljudska prava, što bi trebalo uključivati i intervencije na visokoj razini i javne intervencije, koordinirane inicijative i trajni nadzor na međunarodnim i regionalnim forumima za ljudska prava, kao što su Vijeće Europe, OESS i Vijeće UN-a za ljudska prava;

(j) provedbu redovitih procjena učinka na ljudska prava kako bi se osiguralo da se suradnjom s ruskim vlastima ne ugrožavaju ciljevi ljudskih prava i da se njima izravno ili neizravno ne doprinosi kršenju ljudskih prava;

(k) poticanje gradova u EU-u koji imaju aktivne projekte bratimljenja s ruskim gradovima da preispitaju i ažuriraju te sporazume kako bi se u obzir uzela dimenzija ljudskih prava i da usmjere suradnju uglavnom na kontakte civilnog društva i međuljudske kontakte;

(l) poštovanje poziva Parlamenta delegaciji EU-a i nacionalnim diplomatskim predstavništvima u Rusiji da pomno prate situaciju i suđenja pojedinačnim političkim zatvorenicima na terenu te da im pruže svu potrebnu potporu i da surađuju kako bi se osiguralo njihovo brzo puštanje na slobodu;

(m) izbjegavanje pružanja legitimiteta dužnosnicima odgovornima za kršenja ljudskih prava i represiju, primjerice osiguravanjem da veleposlanici i posjetitelji na visokoj razini izbjegavaju diskrecijske sastanke s dužnosnicima uključenima u represiju, na primjer, s članovima Državne dume koji su uključeni u izradu zakona o „stranim agentima”, kao što je Andrej Klimov; praćenje u tom pogledu bilateralnih foruma kao što su dijalog iz Trianona i dijalog iz Sočija; procjenjivanje njihova prekida po uzoru na dijalog iz Peterburga, za koji je donesena odluka o prestanku sazivanja sve dok su neki njegovi članovi žrtve diskriminacije kao „nepoželjne strane organizacije”;

3. izražava potporu svim pojedincima i organizacijama koji su meta represije i apelira na ruske vlasti da prestanu s uznemiravanjem i zastrašivanjem te napadima na civilno društvo, medije, organizacije za ljudska prava i aktiviste; osuđuje neuspjeh ruskih vlasti da zaštite te aktere od napada i činova zlostavljanja i zastrašivanja za koje su odgovorne treće strane te da nepristrano istraže takve napade;

4. podsjeća sva poduzeća koja posluju u Rusiji da postupaju s posebnom pažnjom i da se drže svoje odgovornosti u vezi s poštovanjem ljudskih prava, u skladu s Vodećim načelima UN-a o poslovanju i ljudskim pravima; zabrinut je zbog toga što visokopozicionirani europski političari prihvaćaju unosne ugovore s poduzećima koja su u vlasništvu Kremlja ili su s njim povezana, kao što su Gazprom ili Rosnieft;

5. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju te predsjedniku, vladi i Državnoj dumi Ruske Federacije.